

JUR-3616 Same- og reindrifftsrett - 15 stp.

Hva lærer du

Kunnskap

Etter bestått spesialfag har studenten

a) Avansert kunnskap om:

- Rettskilde- og metodelære i same- og reindrifftsretten, herunder spesifikke metodiske forhold, betydningen av rettspraksis og samisk sedvanerett vis á vis skreven lov, samt vekten av internasjonal urfolksrett på forskjellige nivåer (kap. 4)
- Konstitusjonelt og folkerettslig vern av reindrift og samisk kultur og næringer, herunder om Grunnloven § 108, folkerettens regler om vern av reindrifften som samisk kulturbærer i SP artikkel 27, ILO 169 og dens inkorporering i norsk rett, landrettigheter, konsultasjonsforpliktelser. (Kap 5.1 – 5.3)
- Hevd og alders tids bruk tilpasset samiske forhold, jf. de prinsippene som etableres i Selbu- og Svartskog-dommen, herunder vurderingen av kriteriene om bruk, tidsforløp og god tro, samt betydningen av samiske sedvaner (kap. 6)
- Villkår for erverv/anerkjennelse av beiterett, herunder løsning av interne rettstvister innen reindrifften. (kap. 6.3, særlig kap. 6.3.3 og 6.3.4)
- Reindrifftslovens formål og virkeområde (kap. 1.6)
- Reindrifftsrettens rettslige grunnlag, bevisbyrderregelen og vern mot inngrep, herunder ekspropriasjonsrettslige regler og praksis etter nasjonal rett (Kap. 7).
- Reindrifftens organisering og rettssubjekter, herunder reinbeitedistrikter, siida og siidaandel. Reindrifftens myndighets- og forvaltningsorganer (Kap. 8).
- Reindrifftsrettens innhold, herunder retten til å drive reindrift og reindrifftsrettens innhold slik den er regulert i reindrifftsloven. (kap. 9 (utenom 9.9 og 9.10))
- Bruksregler i reinbeitedistriktet, beitebruk, reintall, fordeling av beitearealer, herunder rettssubjekt ved rettsdannelse og rettsserverv, beitegrenser; administrativt og rettslig, fastsetting av reintall og reglene om reintallsreduksjon (kap. 10).
- Reglene om ansvar for skade forårsaket av rein, herunder gjerdeholdsregler og gjerdeskjønn, samt hvordan reglene i skadeerstatningsloven om medvirkning og lemping kommer til anvendelse (kap. 11).

b) God kunnskap om:

- Folkerettslige bestemmelser /erklæringen av en noe mer underordnet karakter i samisk sammenheng enn de avtaler som er nevnt ovenfor, slik som FNs erklæring om urfolks rettigheter, EMK, CERD og CBD (Kap. 5.4 - 5.8).
- Samisk rettshistorie, herunder eldre samisk samfunnsorganisering, innlemming i de nordiske statene, fornorskingspolitikk, stadielæren og læren om statens grunn, etterkrigstiden og revitaliseringen (kap. 2).
- Det samiske samfunnets politiske organisering (kap. 1.2 – 1.4)
- Reindrifftens plass i samfunn og politikk (1.5 (og deler av 8.7)).
- Reindrifftslovgivningens utvikling, fra anerkjennelse av sedvanerett, via lovgivningen i avviklingsperioden fram til lovmessig anerkjennelse som næring (kap. 3).
- Alminnelige regler om utøvelse av reindrift (kap. 9.9).
- Plan- og bygningsloven og hensynet til sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (kap. 13).

- Sanksjoner og tvangstiltak innen reindriften (kap. 12).
- Finnmarksloven og den forvaltningsregler, inkorporering av folkerett og ivaretagelse av samisk selvbestemmelse (kap. 14.2).
- Rettskartleggingen i de samiske områdene, herunder om Finnmarkskommisjonen, Utmarksdomstolen for Finnmark, utfall av rettskartleggingen og rettslig relevant kritikk som kan framsettes mot den, herunder hvordan samisk bruk er vurdert (kap. 14.3 – 14.8).

c) Kunnskap om

- Reindriftens naturgrunnlag / arealbruk og behovet for flytting mellom innland og kyst (kap. 1.8)
- Regler for merking av rein (kap. 9.10).
- Samiske organisasjoner (kap. 1.5, 2.10.3, 8.6.2)).
- Reindrift og samiske politiske organer i våre naboland (kap. 1.7)
- Samerettsutvalgets forslag for rettskartleggings- og forvaltningsordning for de samiske områdene sør for Finnmark og statsallmenningsutvalgets forslag til ny fjellov og de samiske hensyn som der tas (kap. 15)
- Reindrift og jordskifte, herunder ny jordskiftelov og jordskifterettens funksjon i reindriftssaker, samt prosessreglene for skjønn etter reindriftsloven (kap. 8.7.7).

Ferdigheter

Etter bestått spesialfag kan studenten:

- Identifisere og analysere same- og reindriftsrettslige problemer av teoretisk og praktisk art på en metodisk og etisk forsvarlig måte, og i tråd med grunnleggende rettsprinsipper.
- Forstå den rettslige betydningen av samisk sedvaner, sedvanerett og tradisjonell naturbruk, herunder hvorfor reglene om hevd og alders tids bruk må vurderes ut fra tilpassede kriterier når samiske rettskrav/rettsdannelse skal vurderes.
- Anvende den same- og reindriftsrettslige kunnskapen på en måte som gjør dem i stand til å løse rettslige problemstillinger innenfor fagområdet, herunder konflikter om inngrep i beiteområder fra utbyggere og samfunnsinteresser, konflikter om beitebruk o.l. mellom reieiere og grunneiere/jord/skogbrukere, konflikter om beitebruk o.l. internt i reindriften, avklare beiterett o.l. under rettsavklaring (i regi av Finnmarkskommisjonen o.a.).
- Vurdere når et inngrep i arealer eller reintall kan komme i konflikt med de folkerettslige bestemmelsene om vern av kultur og eiendom.
- Vurdere grunnlag for rettsvern av beitearealer, kultur og næringsmessige interesser der det er relevant, herunder reindriftsutøveres/siidaers rettslige stilling i rettskonflikter, samt andre problemstillinger som berører reindriftssamer.

Generell kompetanse

Etter bestått spesialfag kan studenten:

- Anvende de ovennevnte kunnskapene og ferdighetene i same- og reindriftsrett individuelt og i samarbeid med andre,
- Kommunisere resonnementer innenfor same- og reindriftsrett på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten

- Anvende kunnskaper og ferdigheter tilegnet innenfor same- og reindrifftsretten på alle relevante rettsområder og til de arbeidsoppgaver og prosjekter hvor det er relevant
- Identifisere og reflektere over yrkesetiske dilemma som arbeid med problemstillinger på reindrifftsrettens område særlig kan lede til, og håndtere disse på en forsvarlig måte.